

5th Finnish History Research Conference

24.—26.10.2019

Thursday 24.10.2019

09:00–	Registration and coffee (in front of L2)
10:00–10:30 Saalastinsali	<p>Opening of the conference and welcoming words</p> <p><i>Opening words</i> University researcher, Adjunct professor Heini Hakosalo (University of Oulu, Suomen Historiallinen Seura)</p> <p><i>Greeting from the University of Oulu</i> Research vice rector Taina Pihlajaniemen (University of Oulu)</p>
10:30–12:00 Saalastinsali	<p>Keynote <i>Four Types of Historians: On the History of Scholarly Personae</i> Professor Herman Paul (University of Leiden)</p> <p>Chair: Jouni-Matti Kuukkanen (University of Oulu)</p>
12:00–13:00	Lunch
13:00–14:30	<p>Sessions 1</p> <p>TO1. Korkeakouluhistorian työryhmä I TO2. Uskon, instituutioiden ja ilmaisujen murros 1500- ja 1600-luvun Itämeren alueella I TO3. Kansainväliset suhteet ja Suomi I TO4. Viron historia ja kansainvälinen asema: jatkuvuutta ja muutoksia TO5. Kaukainen rajaseutu: valtakunta, valta ja vuorovaikutus pohjoisessa yhteisössä 1600- ja 1700-luvulla TO6. 1960–1970-lukujen antikommunismi ja uusvasemmistolaiset liikkeet Suomessa TO7. Kuoleman julkisuus ja yksityisyys TO8. New Approaches to Historiography: Paratexts, Emotions, Narratives TO9. ”Suuruus on voimaa”, Päivälehti-Helsingin Sanomat 1889–2019 TO10. Tieteenhistorian rajoilla</p>

	<p>TO11. Huono hallinto ja ongelmallinen oikeudenhoito Ruotsissa ja Suomessa 1700-luvulta 1900-luvun alkuun</p> <p>TO12. Naimattomuuden sosiaali- ja kulttuurihistoriaa I</p> <p>TO13. Kohti uudenlaista arkistoa – Kansallisarkiston palvelut mahdollistavat digitaalisen tutkimuksen</p> <p>TO14. Eletty kansakunta. Tunne- ja kokemushistoriallinen näkökulma</p> <p>TO15. Keskiaika, pseudohistoria ja historiapolitiikka 2000-luvun Suomessa</p> <p>TO16. Pyöreän pöydän keskustelu: Suomen kehityksen pitkät linjat ja nykynäkymät</p>
14:30–15:00	Coffee
15:00–16:30	<p>Sessions 2</p> <p>TO17. Suomalaisia ylijäisiä toimijoita 1900-luvun alkupuolella</p> <p>TO18. Suomen esiteollinen talouskasvu, 1650–1860</p> <p>TO19. Suomalaissiirtokunta 55°N - 70°N: Alaska, Ruija ja Siperia</p> <p>TO20. Maailmaa muuttavat aatteet ja käsitteet I: Kansan, kansakunnan ja valtion rakentuminen</p> <p>TO21. Kirkko, uskonto ja julkisuus 1800- ja 1900-luvuilla</p> <p>TO22. Kansainväliset suhteet ja Suomi II</p> <p>TO23. Eletty usko ja kokemuksen kehollisuus esimodernin historiassa</p> <p>TO24. Kehitysyhteistyön mieli ja mielettömyys: muisti, historia ja suomalainen kehitysapu</p> <p>TO25. Vähemmistöt muuttajina 1800- ja 1900-lukujen Suomessa</p> <p>TO26. Korkeakouluhistorian työryhmä II</p> <p>TO27. Kuoleman kohtaaminen ja hautaukset: Näkökulmia kuolemakäsitysiin ja hautaamisperinteeseen</p> <p>TO28. Valkoisen Suomen rajat – näkökulmia toimijoihin, valtaan ja vastarintaan</p> <p>TO29. Kolttasaamelaisten historian käännekohtat 1900-luvulla tarkasteltuna Jaakko Sverloffin (1894–1978) elämän kautta</p> <p>TO30. Kuva-aineistot tutkimustulosten julkaisuprosessissa</p> <p>TO31. Terveys, talous ja tekniikka: luonnon antimien hyödyntäminen Suomessa 1800- ja 1900-luvuilla</p> <p>TO32. Semanttiset biografiat ja prosopografia</p> <p>TO33. Naimattomuuden sosiaali- ja kulttuurihistoria II</p>
19:00–20:30	Reception at the Oulu city hall (Kirkkokatu 2a)
21:00—	Afterconference get-together at Ravintola Kaarlenholvi (Kauppurienväylä 6)

Friday 25.10.2019

08:00–	Registration (in front of L2)
09:00–10:30	Sessions 3 PE1. Uskon, instituutioiden ja ilmaisujen murros 1500- ja 1600-luvun Itämeren alueella II PE2. Mannerheimin, Hitlerin ja Stalinin kultit ja kuvat PE3. Kunnallispuistoista kansallispuistoihin – ja takaisin. Suomalaisen luonnonsuojelun päälinjojen ympäristöhistoriaa PE4. Inkeriläiset ja Suomi 1942-92 PE5. Käsitteet ja toimijuus tieteenhistoriassa PE6. Poliittisesti kiistanalaiset käsitykset ihmisen, luonnon ja valtion suhteesta PE7. Finnish Encounters with the Colonial World PE8. Eurooppalaisia vaikutuksia uuden ajan alun Ruotsissa – kolme näkökulmaa PE9. Saarnoista sanomalehtiin: muuttuva julkinen puhe PE10. Ajankohtaiset konfliktit, kilpailevat historiatulkinnat PE11. ”Toisten” kuolemat ja ”eurooppalainen muisti” PE12. Näkökulmia kylmään sotaan PE13. Uuden etsijät. Eletty ja tulkittu esoteerisuus 1900-luvun taitteen Suomessa PE14. Kaupunkitilan materiaalisuus ja kaupungin käsittäminen PE15. Maaseudun pöytäkuultuuri uuden ajan alussa
10:30–11:00	Coffee
11:00–12:30 Saalastinsali	Keynote <i>The future of medicine around 1900: Pictures, numbers and the philosophy of 'as if' in diagnostics, prediction and prevention</i> Professor Heiner Fangerau (University of Düsseldorf) Chair: professor Petteri Pietikäinen (University of Oulu)
12:30–13:30	Lunch
13:30–15:00	Sessions 4 PE16. Muisti, rakentaminen ja kaupunkihistoria PE17. Viinaa, tupakkaa ja seksiä esimodernissa Suomessa PE18. Maailmaa muuttavat aatteet ja käsitteet II: Tiedontuotanto PE19. Lapsuusmuistojen äärellä – eettisiä kysymyksiä ja menetelmävalintoja PE20. Materiaalisuus, muistot ja muutokset: Tutkimuskohteena hylätyt teollisuusympäristöt PE21. Mielisairaanhoido Suomessa: Tilat, hoidot, muistot, potilaan ja omaisen äänet PE22. Sotien vaikutukset arkeen ja paikallisyhteisöihin PE23. Ei (sellaisenaan) kyllin hyvä kansalaiseksi? PE24. Lähdeaineistot ja feminismien historia Suomessa 1960–1990-luvuilla PE25. Ruotsin ja Suomen yhteisen ajan historiografia I

	<p>PE26. Tanssikielto ja tunneilmasto toisen maailmansodan Suomessa</p> <p>PE27. Lasten tunteet kasvatuksessa 1920-luvulta 1950-luvulle</p> <p>PE28. Psykologia, aggressiot, mieli</p> <p>PE29. Space, emotions and power</p> <p>PE30. Pakolaisuuden monikerroksiset tarinat</p>
15:00–15:30	Coffee
15:30–17:00	<p>Sessions 5</p> <p>PE31. Age of Empires and Global History</p> <p>PE32. Kartat ja digitaaliset ihmistieteet</p> <p>PE33. Maailmaa muuttavat aatteet ja käsitteet III: Hyvinvointivaltio</p> <p>PE34. Oppineet, asiantuntijuus, elämänkaari</p> <p>PE35. Kylä, karja, talonpoika - paluu maataloushistorian perusteemoihin</p> <p>PE36. Ruotsin ja Suomen yhteisen ajan historiografia II</p> <p>PE37. Uusia näkökulmia Suomen taloushistoriaan</p> <p>PE38. Demokratian puolustajat? – Keskustaporvarillisia näkemyksiä oikeistoradikalismiin vuosiin</p> <p>PE39. Uutta poliittista historiaa – kuvia, toimintaa, politiikan kieltä</p> <p>PE40. Health History in Modern Finland</p> <p>PE41. Laskennallinen sotahistoria: Sotasampo ja Sotasurmat 1914–1922</p> <p>PE42. Esimodernit ja modernit toimijat 1800-luvun suomalaisessa yhteiskunnassa</p> <p>PE43. Perhe, seurapiiri ja verkosto yhteiskunnallisen vallankäytön mahdollistajana</p> <p>PE44. Henkinen maanpuolustus poliittisena ilmiönä 1960-luvulta kylmän sodan päättymiseen</p> <p>PE45. Valokuvan rooli kriiseissä ja konflikteissa</p>
18:30–23:00	Conference dinner at Alppimaja (Tirolintie 7)

Saturday 26.10.2019

09:00–10:30	Sessions 6 LA1. Historiasta tuotteeksi – palvelumuotoilusta uutta historiatietoisuuden lisäämiseksi LA2. Kansalliskirjaston sanomalehtiaineistot digitaalisissa ihmistieteissä LA3. Vaatteet, ulkoasu ja pukeutuminen historian tutkimuksen kohteena ja lähteenä LA4. Neuroosi, stressi ja psykosomatiikka Suomen sodanjälkeisessä lääketieteessä ja psykiatriassa LA5. Pohjoista sotilasyrittäjyyttä – yksityisten ja julkisten toimijoiden vuorovaikutus Ruotsin armeijan huollossa 1600- ja 1700-luvuilla LA6. Suomen ympäristöhistoria 1700–2000 I LA7. Uuden ajan alun lähteistä ja lähteillä LA8. Rajat ja liikkuvuus – yhteiskunnalliset rajat ja niiden ylittäminen 1700–1800 -luvun Suomessa LA9. 'Practice revolt': Towards pragmatist and pragmatical philosophy of historiography LA10. Puhuvien koneiden historiaa – Älyn ja keinoälyn vuorovaikutusta todellisuudessa ja fiktiossa LA11. Seksuaalisuuden historiallisia kokemuksia ja muuttuvia normeja LA12. Pyöreän pöydän keskustelu: Gorbatschovin vierailu Oulussa LA13. Pyöreän pöydän keskustelu: Puolueet historian tutkimuksen kohteena
10:30–11:00	Coffee
11:00–12:30 Saalastinsali	Keynote <i>Concurrences and linear trajectories –thinking through indigenous histories</i> Professor Gunlög Fur (Linnaeus University) Chair: professor Tiina Kinnunen (University of Oulu)
12:30–13:30	Lunch
13:30–15:00	Sessions 7 LA14. Suomen ympäristöhistoria 1700–2000 II LA15. Tulevaisuus, toivo ja epätoivo esimodernissa maailmassa LA16. Asiantuntijuus ja modernisaatio LA17. Näyttelyhankkeita ja kuvia LA18. Suomalais-venäläisiä kulttuuri- ja tiedesuhteita 1820–1930 LA19. Sosiaalityön eletty ja kerrottu kokemus LA20. Historian poliittinen käyttö neuvostokarjalaisessa retoriikassa LA21. Digital parliamentary sources and historical conceptual transformations LA22. Liikkuvuus ja verkostoituminen Pohjois-Suomessa 1800- ja 1900-luvuilla LA23. Pyöreän pöydän keskustelu: Muuttoliike ja mielikuvien politiikka

15:00–15:30 Saalastinsali	<i>Closing words</i> Professor Tiina Kinnunen (University of Oulu) and adjunct professor Sari Katajala-Peltomaa (chair, Suomen Historiallinen Seura)
------------------------------	---

Sessions 1: Thursday 24.10. at 13:00—14:30

TO1. Korkeakouluhistorian työryhmä I

Room: BF119-1

Chairs: Arto Nevala (Itä-Suomen yliopisto) & Matti Salo (Oulun yliopisto)

Pieter Dhondt (University of Eastern Finland): *”Ensyklopedian” ja lääketieteen historian kurssit vastauksena lääketieteelliseen epävarmuuteen noin vuonna 1900 / Courses on the ‘encyclopaedia and history of medicine’ in answer to medical uncertainty, around 1900*

Ville Eerola (Helsingin yliopisto): *Helsinkiläisyys kansallisessa kuvastimessa ESO:n ensi vuosikymmeninä*

Sari Aalto (Helsingin yliopisto): *Opiskelijayhteisöjen omien talojen merkitykset – Ostrobotnia pohjalaisten talona Helsingissä*

Jukka Kortti (Helsingin yliopisto): *Ajatusten Marshall-apu ja sotien jälkeinen suomalainen yhteiskuntatiede*

***

TO2. Uskon, instituutioiden ja ilmaisujen murros 1500- ja 1600-luvun Itämeren alueella I

Room: PR126B

Chair: Anu Lahtinen (Helsingin yliopisto)

Tuomas M. S. Lehtonen (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura): *Seremoniakiista, luterilaiset virsitekstit ja suullisen runon poetiikka 1590–1605*

Sanna Raninen (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Uppsala universitet): *Samat laulut eri paketissa? Liber Cantus -kirjat (1620 & 1623) Upsalan ja Växjön hiippakunnissa*

***

TO3. Kansainväliset suhteet ja Suomi I

Room: SÄ126

Chair: Johanna Rainio-Niemi (Turun yliopisto)

Juha-Matti Ritvanen (Turun yliopisto): *Karjala takaisin? Karjalan kysymys Suomen ulkopoliitikassa kylmän sodan aikana*

Tuomas Forsberg (University of Helsinki): *"We did not believe in change because we did not want it": Confirmation bias, Finnish foreign policy and the end of the cold war*

Juhana Aunesluoma (Helsingin yliopisto): *Narratiivit vastakkain. Kylmän sodan päättymiseen liittyvät historiakiistat*

***

TO4. Viron historia ja kansainvälinen asema: jatkuvuutta ja muutoksia

Room: SÄ124

Chairs & commentators: Pertti Grönholm (Turun yliopisto) & Riikka Taavetti (Helsingin yliopisto)

Sigrid Kaasik-Krogerus (Jyväskylän yliopisto): *Viro ja Euroopan unioniin kuulumisen politiikka* (Skype presentation)

Veikko Jarmala (Helsingin yliopisto): *Virolainen historiantutkimus kansallistieteenä*

Heikki Roiko-Jokela (Jyväskylän yliopisto): *Urheilu yhdistää kansat: Suomen ja Viron urheilusuhteista kansallisen identiteetin vahvistajana, veljeskansojen sillan rakentajana, ideologisena koetinkivenä*

Seppo Vepsäläinen (Helsingin yliopisto): *Virolaiset toisessa maailmansodassa ja sodan käännteiden vaikutus Viron asemaan*

***

TO5. Kaukainen rajaseutu: valtakunta, valta ja vuorovaikutus pohjoisessa yhteisössä 1600- ja 1700-luvulla

Room: HUM301

Chair: Matti Enbuske (Oulun yliopisto)

Matti Leiviskä (Oulun yliopisto): *Pohjanmaan maakunnan raja ja sen muotoutuminen sisämaassa 1600-luvulle tultaessa*

Maria Julku (Oulun yliopisto): *Pohjoisen etäisyydet. Liikkumisen vaikutus kruunun ja Pohjanmaan käskynhaltijoiden toiminnassa*

Eeva-Riikka Iisakkila (Oulun yliopisto): *Valta 1600-luvun pienyhteisöissä: esimerkkinä Kajaanin linna ja kaupunki Per Brahen vapaaherrakaudella (n. 1650-1680)*

Matti Mäntylä (Oulun yliopisto): *Talonpojat, virkamiehet ja uudisasutus Pohjanmaalla 1700-luvun lopulla*

***

TO6. 1960–1970-lukujen antikommunismi ja uusvasemmistolaiset liikkeet Suomessa

Room: L9

Chair: Olli Kleemola (Turun yliopisto) & Ville Okkonen (Turun yliopisto)

Olli Kleemola (Turun yliopisto): *Kommunismien koko kuva? Suomalaisen antikommunismien visuaaliset keinot ja vaikuttamisen välineet 1940-1970-luvuilla*

Jukka Pesu (Turun yliopisto): *Supo, Puolustusvoimat ja antikommunismi 1960–1970-luvuilla*

Ville Okkonen (Turun yliopisto): *Kommunistinen lähihistoria poliittisena lyömäaseena*

Liisa Lulu (Turun yliopisto): *Vallankumouksen mahdollisuus nuorkommunistien muistoissa*

***

TO7. Kuoleman julkisuus ja yksityisyys

Room: SÄ112

Chair: Ilona Pajari (Jyväskylän yliopisto)

Johanna Ilmakunnas (Turun yliopisto): *Tunteet, esineet ja kuolema 1700-luvulla*

Anna Huhtala (Tampereen yliopisto): *Väkivalta- ja onnettomuuskuolemien julkinen käsittely 1920–1930-lukujen Suomessa*

Juuso Järvenpää (Tampereen yliopisto): *Kuoleman käsittely 1900-luvun alun suomalaisessa spiritualismissa*

***

TO8. New Approaches to Historiography: Paratexts, Emotions, Narratives

Room: PR102

Chair: Ilona Pikkanen (Finnish Literature Society)

Commentator: Herman Paul (Leiden University)

Elise Garritzen (University of Helsinki): Why paratexts should matter to historiographers? Alice Stopford Green and manipulating paratexts in late Victorian history books.

Marja Jalava (University of Turku): Emotions and Historiography

Ilona Pikkanen (Finnish Literature Society): Breaking it to its Components... Historiographical Narratology and the Temporal Landscape of the Past

***

TO9. ”Suuruus on voimaa”, Päivälehti-Helsingin Sanomat 1889–2019

Room: TM113

Chair: Niklas Jensen-Eriksen (Helsingin yliopisto)

Niklas Jensen-Eriksen (Helsingin yliopisto): *Suuren affäärin synty*

Aleksi Mainio (Helsingin yliopisto): *Erkon kylmä sota*

Reetta Hänninen (Helsingin yliopisto): *Naisten lehti*

***

TO10. Tieteenhistorian rajoilla

Room: SÄ118

Chair: Veli Virmajoki (Turun yliopisto)

Ahto Apajalahti (Helsingin yliopisto): *”Herätystehtävä” - tiedejournalismin kehittyminen kylmän sodan ajan Suomessa*

Mikko Myllyntausta (Turun yliopisto): *Argumentoiminen ja etnografisen tiedon välittäminen 1830-luvun Britanniassa*

Veli Virmajoki (Turun yliopisto): *Tieteenhistoriasta tiedonhistoriaan ja takaisin*

***

TO11. Huono hallinto ja ongelmallinen oikeudenhoito Ruotsissa ja Suomessa 1700-luvulta 1900-luvun alkuun

Room: SÄ110

Chair: Petri Karonen (Jyväskylän yliopisto)

Anu Koskivirta (Helsingin yliopisto, Itä-Suomen yliopisto): *Instituutioiden legitimitetti ja henkirikollisuus 1700-luvun puolivälistä 1900-luvun alkuun*

Arja Rantanen (Jyväskylän yliopisto): *Tuomarien toimet tutkinnassa: Alioikeuksien virkavirheet Vaasan hovioikeuspiirissä 1700- ja 1800-luvulla*

Antti Räihä (Jyväskylän yliopisto): *Nimismiehet, kihlakunnantuomarit ja paikallisyhteisö: Näkemykset hyvästä ja huonosta viranhoidosta Vanhassa Suomessa*

***

TO12. Naimattomuuden sosiaali- ja kulttuurihistoriaa I

Room: SÄ105

Chair: Laika Nevalainen (Tampereen yliopisto)

Commentator: Eeva Kotioja (Helsingin yliopisto)

Ville Vuolanto (Tampereen yliopisto): *Naimattomuus perhestrategiana. Myöhäisantiikissa askeetit maallista ja taivaallista kuolemattomuutta tavoittelemassa*

Mari Välimäki (Turun yliopisto): *Naimattomuus elämänvaiheena – opiskelijat 1600-luvun Turussa*

Panu Savolainen (Turun yliopisto): *Naimattomien asuinjärjestelyt 1700-luvun jälkipuoliskon Turussa*

Ulla Ijäs (Turun yliopisto): *”Sanokaa hänelle, että menee naimisiin heti, kun hänellä on varaa elättää vaimonsa.” Naimattoman kirjanpitäjän muistelmat 1800-luvun alun Viipurista*

***

TO13. Kohti uudenlaista arkistoa – Kansallisarkiston palvelut mahdollistavat digitaalisen tutkimuksen

Room: TA101

Chair: Juha Heinonen (Kansallisarkisto)

Ville-Pekka Kääriäinen (Kansallisarkisto): *Käsinkirjoitetun tekstin tunnistus ja uudet tutkimusmahdollisuudet*

Juha Heinonen (Kansallisarkisto): *Digital Access – Saamelaisaineistot eurooppalaisissa arkistoissa*

Ilkka Jokipii (Kansallisarkisto): *Suomen sotaturmat 1914–1922 nimitiedostosta tutkimustietokannaksi*

***

TO14. Eletty kansakunta. Tunne- ja kokemushistoriallinen näkökulma

Room: PR104

Chair: Ville Kivimäki (Tampereen yliopisto)

Commentator: Heini Hakosalo (Oulun yliopisto)

Heikki Kokko (Tampereen yliopisto): *Kansakunta ja translokaali samanaikaisuuden kokemus 1800-luvun puolivälissä*

Sami Suodenjoki (Tampereen yliopisto): *Laulettu kansakunta: Populaarimusiikki kansallisten ja luokkakokemusten muovaajana ennen ja jälkeen itsenäistymisen*

Tanja Vahtikari (Tampereen yliopisto): *Kansakunta opittuna ja elettyinä tilana: Lasten kotiseutukasvatus, paikkakokemukset ja kansaan kuulumisen sotienjälkeisessä Helsingissä*

***

TO15. Keskiaika, pseudohistoria ja historiapolitiikka 2000-luvun Suomessa

Room: PR125A

Chair: Sirpa Aalto (Oulun yliopisto)

Heta Aali (Turun yliopisto): *Suomalaisen medievalismin erityispiirteitä 2000-luvulla*

Harri Hihnala (Turun yliopisto): *Islantilaiset saagat ja viikinkiaika suomalaisessa pseudohistoriassa*

Mila Oiva (Turun yliopisto) & Reima Välimäki (Turun yliopisto): *Pseudohistorian tutkiminen internetaineistoista*

***

TO16. Pyöreän pöydän keskustelu: Suomen kehityksen pitkät linjat ja nykynäkymät

Room: SÄ102

Chair: Maiju Wuokko (Helsingin yliopisto)

Pertti Haapala (Tampereen yliopisto), Matti Hannikainen (Helsingin yliopisto), Juhani Koponen (Helsingin yliopisto), Jari Ojala (Jyväskylän yliopisto), Sakari Saaritsa (Helsingin yliopisto), Maiju Wuokko (Helsingin yliopisto)

***

Sessions 2: Thursday 24.10. at 15:00—16:30

TO17. Suomalaisia yllirajaisia toimijoita 1900-luvun alkupuolella

Room: SÄ118

Chair: Seija Jalagin (Oulun yliopisto)

Pirita Frigren (Jyväskylän yliopisto): *Pappi ja hänen liikkuva seurakuntansa: Yllirajainen näkökulma Lontoon merimiespastori Mikko Airilan sosiaaliseen työhön ensimmäisen maailmansodan vuosina*

Johanna Talasniemi (Sibelius-Akatemia): *Sopraano isänmaan asialla – Aulikki Rautawaaran toiminta 1939-1945*

Ritva Larva (Turun yliopisto): *Hyödyllinen idiootti vai omaehtoinen ekspertti. Marta Keravuori Japani-asiantuntijana 1940–1960-luvuilla*

***

TO18. Suomen esiteollinen talouskasvu, 1650–1860

Room: HUM301

Chair: Miikka Voutilainen (Jyväskylän yliopisto)

Commentators: Ilkka Nummela (Jyväskylän yliopisto) & Jari Eloranta (Helsingin yliopisto)

Miikka Voutilainen (Jyväskylän yliopisto): *Suomen väestö ja maatalous*

Riina Turunen (Jyväskylän yliopisto) & Merja Uotila (Jyväskylän yliopisto): *Tehdasteollisuus ja käsityö*

Jari Ojala (Jyväskylän yliopisto) & Timo Tiainen (Jyväskylän yliopisto): *Ulkomaankauppa ja Suomen teollisuustuotanto*

***

TO19. Suomalaisiirtokunta 55°N - 70°N: Alaska, Ruija ja Siperia

Room: TM113

Chair: Riikka Isoaho-Nousiainen (Oulun yliopisto)

Henry Oinas-Kukkonen (Oulun yliopisto): *Suomalaiset saatava Kenaille*

Matti Enbuske (Oulun yliopisto): *Kveenit Ruijan siirtolaisina*

Vesa-Matti Lahti (Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra): *Kuzbas-siirtokunta ja sen suomalaiset*

***

TO20. Maailmaa muuttavat aatteet ja käsitteet I: Kansan, kansakunnan ja valtion rakentuminen

Room: SÄ124

Chair: Sophy Bergenheim (Helsingin yliopisto)

Commentator: Marja Jalava (Turun yliopisto)

Topi Houni (Helsingin yliopisto): *Kansallinen etu A. K. Cajanderin ajattelussa 1900–1918*

Riikka Taavetti (Helsingin yliopisto): *Suomalaisuuden tuottaminen FINSEX-tutkimuksissa 1970-luvulta 2010-luvulle*

Veera Laine (Helsingin yliopisto): *Nationalismin käsitteen merkitykset ja käyttöyhteydet nyky-Venäjällä*

***

TO21. Kirkko, uskonto ja julkisuus 1800- ja 1900-luvuilla

Room: PR104

Chair: Ilkka Huhta (Itä-Suomen yliopisto)

Commentator: Marjo-Riitta Antikainen (Helsingin yliopisto)

Valtteri Laitila (Itä-Suomen yliopisto): *Kirkko ja muuttuva julkisuus Oulussa 1852–1879*

Kati Toivio (Itä-Suomen yliopisto): *Salamasotaa moraalikysymyksissä – julkinen keskustelu vuosina 1966–1972*

Jan Pohjonen (Itä-Suomen yliopisto): *Luterilaisuuden muuttuvat kasvot Helsingin Sanomissa vuosina 1989 –1999*

***

TO22. Kansainväliset suhteet ja Suomi II

Room: SÄ126

Chair: Juhana Aunesluoma (Helsingin yliopisto)

Johanna Rainio-Niemi (University of Turku): *On the threshold of futility: Neutrality debates of the 1930s and the late 1980s compared*

Ohto Rintala (Helsingin yliopisto): *Dwight D. Eisenhowerin Yhdysvallat ja Suomen kansainvälinen asema vuosina 1953–1960*

Louis Clerc (University of Turku): *Three visits and a burial. Finland in French foreign policy from de Gaulle to the ETA*

***

TO23. Eletty usko ja kokemuksen kehollisuus esimodernin historiassa

Room: SÄ112

Chair: Ville Vuolanto (Tampereen yliopisto)

Jenni Kuuliala (Tampereen yliopisto): *Eletty usko ja lääketiede katolisen reformaation Italiassa*

Sari Katajala-Peltomaa (Tampereen yliopisto): *Pyhän kokemus ja aistihavainnot: ihmeitä, pyhimyksiä ja pahoja henkiä*

Raisa Maria Toivo (Tampereen yliopisto): *Ruumiillinen rukouskokemus 1600-luvun Suomessa*

***

TO24. Kehitysyhteistyön mieli ja mielettömyys: muisti, historia ja suomalainen kehitysapu

Room: TA101

Chair: Markku Hokkanen (Oulun yliopisto)

Commentator: Martti Eirola (Ulkoministeriö)

Juhani Koponen (Helsingin yliopisto): *Kehitysyhteistyö Suomen historiassa*

Jan Kuhanen (Oulun yliopisto, Itä-Suomen yliopisto): *Suomalainen kehitysyhteistyöura, ennen ja nyt*

Kaisa Harju (Oulun yliopisto): *Kiperä tilanne kentällä: kriisi, muistaminen ja vaikeneminen*

***

TO25. Vähemmistöt muuttajina 1800- ja 1900-lukujen Suomessa

Room: SÄ110

Chair: Miika Tervonen (Siirtolaisuusinstituutti)

Commentator: Johanna Leinonen (Siirtolaisuusinstituutti)

Hanna Lindberg (Tampereen yliopisto): *Kohti sivistystä - suomenruotsalaisten kuurojen maastamuutto Ruotsiin 1950–2000*

Ainur Elmgren (Helsingin Yliopisto): *Tataarien ja juutalaisten muutto Suomesta – yksilölliset syyt ja rakenteelliset paineet*

Aleksi Huhta (Åbo Akademi): *Rakkautta ja radikalismia New Yorkissa: neljän nuoren suomenruotsalaisen siirtolaismatka*

***

TO26. Korkeakouluhistorian työryhmä II

Room: BF119-1

Chairs: Arto Nevala (Itä-Suomen yliopisto) & Matti Salo (Oulun yliopisto)

Matti Mäntylä (Oulun yliopisto): *Yliopisto alueellisena vaikuttajana: esimerkkinä Oulun yliopisto 1993–2018*

Mikko Kohvakka (Itä-Suomen yliopisto): *Edelläkävijyyttä vai pakotettua sopeutumista? – Itä-Suomen yliopiston perustaminen 2006–2010*

Laura Kolbe (Helsingin yliopisto): *Huippuyliopiston huippuhistoria: miten akateeminen menneisyys muutetaan nykyajan menestystarinaksi?*

Tiina Junkkari (Itä-Suomen yliopisto): *Ammattikorkeakoulut ja alueellisuus: lähtökohtia ja alustavia tuloksia*

***

TO27. Kuoleman kohtaaminen ja hautaukset: Näkökulmia kuolemakäsitysiin ja hautaamisperinteeseen

Room: L9 (NOTE! Session duration 2 h)

Chairs: Sanna Lipkin (Oulun yliopisto) & Titta Kallio-Seppä (Oulun yliopisto)

Tiina Äikäs (Oulun yliopisto), Riitta Leinonen (Oulun yliopisto) & Janne Ikäheimo (Oulun yliopisto): *Eläinten kuolema ja muistaminen lemmikkien hautausmaalla*

Ilona Pajari (Jyväskylän yliopisto): *Hautausmaa yhteiskunnan ja suremisen kuvastajana*

Titta Kallio-Seppä (Oulun yliopisto): *Kenellä on oikeus muistaa?*

Tiina Väre (Oulun yliopisto): *Ruumismäki, Suomen sodan joukkohautako?*

Markku Kuorilehto (Oulun yliopisto): *Limingan vanhan kirkon hautaukset*

Ulnor Uotila (Turun yliopisto): *Vainajauskoa rautakaudella ja tutkijan työpöydällä*

Annemari Tranberg (Oulun yliopisto): *Taikuus historiallisen ajan hautauksissa Pohjois-Suomessa*

Saara Tuovinen (Oulun yliopisto): *Lapset hautajaisissa historiallisella ajalla*

Sanna Lipkin (Oulun yliopisto): *Surua ja rakkautta: Tunteet ja lasten hautaaminen 1700–1800-luvuilla*

***

TO28. Valkoisen Suomen rajat – näkökulmia toimijoihin, valtaan ja vastarintaan

Room: PR101

Chair: Kirsi Vainio-Korhonen (Turun yliopisto)

Verna Kotiranta (Turun yliopisto): *Valistustyöllä kommunismia vastaan – katsaus suomalaiseen järjestötoimintaan*

Piia Vuorinen (Turun yliopisto): *Valtiolle vaarallisena epäillyt – turvallisuuspoliisin kontrollipolitiikan kohteena 1919–1944*

Liisa Vuonokari-Bomström (Turun yliopisto): *Pentti Renvallin suomalainen Itä-Karjala*

***

TO29. Kolttasaamelaisten historian käännekohtat 1900-luvulla tarkasteltuna Jaakko Sverloffin (1894–1978) elämän kautta

Room: SÄ102

Chair: Marko Jouste (Oulun yliopisto)

Maxim Kuchinskiy (Moscow State University): *The Historical Russian Archive Sources Concerning Jaakko Sverloff's life*

Markus Juutinen (Oulun yliopisto): *Jaakko Sverloff Venäjän armeijan upseerina ensimmäisessä maailmansodassa*

Marko Jouste (Oulun yliopisto): *Historiallinen muistitieto Jaakko Sverloffin lauluissa*

Sonja Tanhua (Oulun yliopisto): *Jaakko Sverloff kolttien kyläpäällikkönä 1939–1968*

Veli-Pekka Lehtola (Oulun yliopisto): *Jääkk Sverloff kolttien kulttuurisena tulkkina 1910-luvulta 1960-luvulle*

***

TO30. Kuva-aineistot tutkimustulosten julkaisuprosessissa

Room: PR126B

Puheenjohtaja ja Commentator: Anu Lahtinen (Helsingin yliopisto)

Olli Kleemola (Turun yliopisto): *Kokemuksia kuvan kanssa työskentelystä*

Heidi Kurvinen (Turun yliopisto): *Kuva-aineisto osana tieteellistä julkaisua*

Tuuli Matila (Oulun yliopisto): *SA-kuvien populaarit julkaisukanavat ja jälkimuisti*

***

TO31. Terveys, talous ja tekniikka: luonnon antimien hyödyntäminen Suomessa 1800- ja 1900-luvuilla

Room: PR126A

Chair: Matti La Mela (Aalto-yliopisto)

Ritva Kylli (Oulun yliopisto): *“Lääkevoimaa ja hyötyä” – luonnonmarjoihin liittyvät terveysväitteet 1800- ja 1900-luvuilla*

Petri Paju (Turun yliopisto): *Jäkälät – nälkäisen kansan viimeinen oljenkorsi? Pitkä tie hankalasta ihmisravinnosta trendikkäiden lautasille*

Matti La Mela (Aalto-yliopisto): *Jokamiehen oikeuden juurilla? 1800-luvun puolukkaryntäys ja kilpailevat käsitykset luonnon omistamisesta*

Suvi Rytty (Turun yliopisto): *Aatteellinen rokotusvastaisuus 1900-luvun alkuvuosikymmenien Suomessa*

***

TO32. Semanttiset biografiat ja prosopografia

Room: PR102

Chair: Kirsi Keravuori (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura)

Eero Hyvönen (Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto): *Biografiasammon tekoäly yhdistää ja rikastaa suomalaiset elämäkerrat semanttisessa webissä*

Heikki Rantala (Aalto-yliopisto): *Miten suomalaiset taiteilijat liittyvät Italiaan? Historiallisten yhteyksien semanttinen haku*

Kirsi Keravuori (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura): *Historiantutkija ja digitaalinen lähdekritiikki*

***

TO33. Naimattomuuden sosiaali- ja kulttuurihistoria II

Room: SÄ105

Chair: Laika Nevalainen (Tampereen yliopisto)

Commentator: Eeva Kotioja (Helsingin yliopisto)

Maiju Mikkonen (Helsingin yliopisto): *Helsinkiäisten aviottomien äitien sosioekonominen asema 1930-40-luvuilla*

Paneelikeskustelu naimattomuuden sosiaali- ja kulttuurihistorian tutkimisesta.

Keskustelemassa Ville Vuolanto (Tampereen yliopisto), Mari Välimäki (Turun yliopisto), Panu Savolainen (Turun yliopisto), Ulla Ijäs (Turun yliopisto), Maiju Mikkonen (Helsingin yliopisto).

Sessions 3: Friday 25.10. at 9:00–10:30

PE1. Uskon, instituutioiden ja ilmaisujen murros 1500- ja 1600-luvun Itämeren alueella II

Room: PR126B

Chair: Tuomas M. S. Lehtonen (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura)

Mikko Hiljanen (Jyväskylän yliopisto): *Valtionrakentaminen, kirkkoherrojen toiminta ja toimijuus 1500-luvun Suomessa ja Ruotsissa*

Linda Kaljundi (Tallinna Ülikooli): *Vernakulaari ja monikielisyys: saarnat ja saarnaajat 1600-luvun alun Tallinnassa*

Anu Lahtinen (Helsingin yliopisto): *Jöns Persson – 1500-luvun voudin kirjalliset maailmat*

***

PE2. Mannerheimin, Hitlerin ja Stalinin kultit ja kuvat

Room: SÄ126

Chair: Henry Oinas-Kukkonen (Oulun yliopisto)

Tuomas Tepora (Helsingin yliopisto): *Poliittisen henkilökultin ja julkkiskultin välissä: Mannerheimin kuolemanjälkeinen elämä*

Antti Heikkinen (Oulun yliopisto): *Kauhuikoni Adolf Hitler*

Susan Ikonen (Helsingin yliopisto): *Stalinismin käsittely neuvostokulttuurissa suojasään ja perestroikan aikoina*

Tiina Kinnunen (Oulun yliopisto) & Marianne Junila (Oulun yliopisto): *”Vahva varustus – obrudet mod”. Helsingin Sanomien ja Hufvudstadsbladetin tulkinta talvisodasta syksyllä 1959*

***

PE3. Kunnallispuistoista kansallispuistoihin – ja takaisin. Suomalaisen luonnonsuojelun päälinjojen ympäristöhistoriaa

Room: SÄ124

Chair: Kirsi Laine (Turun yliopisto)

Commentator: Esa Ruuskanen (Oulun yliopisto)

Sami Louekari (Suomen maatalousmuseo Sarka): *Mitä kunnallispuistot ovat ja miksi niiden historiaa tulisi tutkia?*

Matti Salo (Oulun yliopisto): *Pohjoinen kunnallispuisto: Ounasvaara pyhästä paikasta laskettelukeskukseksi*

Simo Laakkonen (Turun yliopisto): *Kunnallispuistojen ja kansallispuistojen rinnakkaisista kehityskuluista*

***

PE4. Siirtokarjalaiset ja inkeriläiset

Room: PR105

Chair: Matti Mäntylä (Oulun yliopisto)

Reijo Rautajoki: *Heimoveljistä rasitteeksi – Inkeriläisten leiriketju 1942–1944*

Antti Luoma (Helsingin yliopisto): *Suomalaisten reagointi inkerinsuomalaisten kansalliseen ja kirkolliseen heräämiseen 1988–1992*

***

PE5. Käsitteet ja toimijuus tieteenhistoriassa

Room: PR104

Chair: Mikko Myllykangas (Oulun yliopisto)

Maija Kallinen (Oulun yliopisto): *Tieteen sankari vai globaalin keruukoneiston ratas? Pehr Kalm ja hyödyn ajan kolonialistinen tiede*

Ari Tervashonka: *James Clerk Maxwellin eetterin teoreettinen käyttö ja kehitys sähkömagnetismin yhteydessä*

Liisa Kunnas-Pusa (Helsingin yliopisto): *”Kaukaisimman menneisyyden” ja kivikauden käsitteet arkeologian varhaisesta tieteenhistoriasta*

***

PE6. Poliittisesti kiistanalaiset käsitykset ihmisen, luonnon ja valtion suhteesta

Room: TM113

Chair: Pasi Ihalainen (Jyväskylän yliopisto)

Commentator: Paula Schönach (Helsingin yliopisto)

Juho Saksholm (Jyväskylän yliopisto): *Valtio ja kansalainen poliittisina kipukohtina 1960-luvun opiskelijaliikehdinnässä*

Risto-Matti Matero (Jyväskylän yliopisto): *Kilpailevat ihmiskäsitykset osana vihreän arvomaailman leviämistä*

Miina Kaarkoski (Jyväskylän yliopisto): *Ilmastonmuutos demokraattisen valtion ja kansalaisuuden haasteena*

***

PE7.Finnish Encounters with the Colonial World

Room: SÄ112

Chair: Markku Hokkanen (Oulun yliopisto)

Commentator: Gunlög Fur (Linnaeus University)

Leila Koivunen (University of Turku): *Live ethnographic exhibitions and the adaptation of colonial knowledge in the late nineteenth century Finland*

Raita Merivirta (University of Turku): *Colonialism and Race in Finnish Children's Literature: Anni Swan's Uutisasukkaana Austraaliassa/Arnellin perhe (1926/1949)*

Timo Särkkä (University of Jyväskylä): *An imperialist without an empire? Making of a Finnish settler identity in colonial Southern Africa (c. 1895 to 1940)*

***

PE8.Eurooppalaisia vaikutuksia uuden ajan alun Ruotsissa – kolme näkökulmaa

Room: TA101

Chair: Marianne Vasara-Aaltonen (Helsingin yliopisto)

Sebastian Schiavone (Itä-Suomen yliopisto): *Skotlantilaiset palkkasoturit Ruotsin valtakunnassa 1500-luvun lopussa*

Katja Tikka (Helsingin yliopisto): *Ruotsin varhaiset kauppakomppaniat 1600-luvun alkupuolella*

Marianne Vasara-Aaltonen (Helsingin yliopisto): *Ruotsalaiset hovioikeustuomarit ja heidän ulkomaiset opintonsa 1600-luvulla*

***

PE9. Saarnoista sanomalehtiin: muuttuva julkinen puhe

Room: SÄ102

Chair: Matti Enbuske (Oulun yliopisto)

Joonas Tammela (Jyväskylän yliopisto): *Paikallispapiston saarnat yhteiskunnan rakentamisen välineinä Ruotsin valtakunnassa 1700-luvun lopussa ja 1800-luvun alussa*

Satu Sorvali (Turun yliopisto): *Ärtyneet mielipidekirjoitukset 1800-luvun lopun yhteiskunnan kuvastimena*

Jani Alatalo (Oulun yliopisto): *Yläkoulun ja yläkoululaisten julkisuuskuva*

***

PE10. Ajankohtaiset konfliktit, kilpailevat historiatulkinnat

Room: L9

Chair: Jukka Kortti (Helsingin yliopisto)

Pertti Grönholm (Turun yliopisto): *Viron mnemoniset yhteisöt ja muistamiseen liittyvät konfliktit*

Janne Lahti (Helsingin yliopisto): *Gloobalin kolonialismin perinnöt ja kriisit*

Sirkka Ahonen (Helsingin yliopisto): *Metodologinen nationalismi historiatietoisuuden ongelmana*

***

PE11. ”Toisten” kuolemat ja ”eurooppalainen muisti”

Room: PR126A

Chairs: Ismo Björn (Itä-Suomen yliopisto) & Olga Davydova-Minguet (Itä-Suomen yliopisto)

Commentator: Pirjo Pöllänen (Itä-Suomen yliopisto)

Ismo Björn (Itä-Suomen yliopisto): *Osip Sinitko ja vuoden 1918 kansallinen muisti*

Olga Davydova-Minguet (Itä-Suomen yliopisto): *Itä-Karjalan jatkosodan keskitysleirien uhrin muistinpolitiikoissa*

Maija Butters (Helsingin yliopisto): *Eurooppalaisen kuoleman kehykset*

***

PE12. Näkökulmia kylmään sotaan

Room: AT117

Chair: Juho Ovaska (Turun yliopisto)

Tapio Enberg (Turun yliopisto): *Neuvostoliiton informaatiovaikuttamisen torjunta Suomessa kylmässä sodassa*

Laura Ipatti (Turun yliopisto): *Suomen ulkomaantiedotustoiminta Japanissa kylmän sodan lopun murroksessa*

Juho Ovaska (Turun yliopisto): *Suomen ulkopoliittinen päätöksenteko 1980-luvun alkupuolella*

Jukka Pesu (Turun yliopisto): *Suomi, rauhanturvaaminen ja kylmä sota*

***

PE13. Uuden etsijät. Eletty ja tulkittu esoteerisuus 1900-luvun taitteen Suomessa

Room: PR119

Chair: Heini Hakosalo (Oulun yliopisto)

Antti Harmainen (Tampereen yliopisto): *Myrsky ideologian vesilasissa - 1880-luvun "naturalismin läpimurto" modernin länsimaisen esoterian näkökulmasta tulkittuna*

Pekka Pitkälä (Turun yliopisto): *Kalevalan teos-oppi. Sigurd Wettenhovi-Aspan kansallisromanttinen teosofia vuonna 1916*

Maarit Leskelä-Kärki (Turun yliopisto): *Aarni Kouta (1884–1924) – unohdetun esoteerikkokirjailijan jäljillä*

Julia von Boguslawski (Helsingin yliopisto): *Itsekasvatusta vai yhteiskunnallista toimintaa? Teosofian eri tulkintoja Suomessa 1900–1920-luvuilla*

***

PE14. Kaupunkitilan materiaalisuus ja kaupungin käsittäminen

Room: M101

Chair: Panu Savolainen (Åbo Akademi)

Ilari Aalto (Aboa vetus & Ars Nova, Turun yliopisto): *Maan alta ja arkistosta: Turun kivitalojen koettu tila varhaismodernilla ajalla*

Veikka Kilpeläinen (Jyväskylän yliopisto): *Helsingin asukkaiden toimijuus ja ymmärrys kaupunkitilasta n. 1770–1820*

Panu Savolainen (Åbo Akademi): *Öljylyhdyistä sähkövaloon: Oulun katuvalaistusinfrastruktuuri ja kaupunkitilan kokemuksen muutos 1890-luvulla*

***

PE15. Maaseudun pöytäkuulttuuri uuden ajan alussa

Room: L7

Chair: Tuuli Heinonen (Helsingin yliopisto)

Marja Hartola (Turun yliopisto): *Miten reformaatio vaikutti ruokatalouteen 1500- ja 1600-luvuilla*

Jenni Lares (Tampereen yliopisto): *Alkoholi arjessa ja juhlassa 1600-luvun maaseudulla*

Tuuli Heinonen (Helsingin yliopisto): *Talonpojan pöydässä – maaseudun muuttuva pöytäkuulttuuri uuden ajan alussa*

***

Sessions 4: Friday 25.10. at 13:30—15:00

PE16. Kaupungit ja rakennushistoria

Room: AT117

Chair: Outi Autti (Oulun yliopisto)

Tuomas Teuho (Tampereen yliopisto): *Venäläinen sotilasrakentaminen Suomessa 1900–1917*

Hannele Kuitunen (Tampereen yliopisto): *Muuttuva kaupunki muistettuna ja elettyinä – miten rakentuu kuva suomalaisesta kaupunkisaneerauksesta*

Monica Tennberg (Lapin yliopisto): *Arktisen kaupungin muisti: Rovaniemi*

Susanna Pirnes (Lapin yliopisto): *Kaupungin muisti – näkökulmia arktiseen muistin politiikkaan Venäjällä*

***

PE17. Viinaa, tupakkaa ja seksiä esimodernissa Suomessa

Room: L9

Chair: Kirsi Vainio-Korhonen (Turun yliopisto)

Kirsi Vainio-Korhonen (Turun yliopisto): *Seksi työnä 1800-luvun alkupuolen Turussa*

Jenni Lares (Tampereen yliopisto): *Yhdessä juominen 1600-luvun länsisuomalaisella maaseudulla*

Ilari Aalto (Aboa Vetus & Ars Nova): *Varhainen tupakointikulttuuri 1600-luvun Suomessa*

Mari Välimäki (Turun yliopisto): *Seksin ajat ja paikat 1600-luvun Turussa ja Uppsalassa*

***

PE18. Maailmaa muuttavat aatteet ja käsitteet II: Tiedontuotanto

Room: SÄ124

Chair: Aura Kostainen (Helsingin yliopisto)

Commentator: Pauli Kettunen (Helsingin yliopisto)

Risto Turunen (Tampereen yliopisto): *Sosialistinen tieto 1900-luvun alun Suomessa*

Sophy Bergenheim (Helsingin yliopisto): *Tiedolla tulevaisuus hallintaan – Väestöliitto ja Sosiaalipoliittinen yhdistys yhteiskuntasuunnittelijoina 1940–1960-luvuilla*

Pauno Soirila (Helsingin yliopisto): *Kulttuuriperinnön käsitteen muotoutuminen maailmansotien jälkeen*

***

PE19. Lapsuusmuistojen äärellä – eettisiä kysymyksiä ja menetelmävalintoja

Room: PR105

Chair: Essi Jouhki (Oulun yliopisto)

Eerika Koskinen-Koivisto (Jyväskylän yliopisto): *Ylirajaiset kohtalot. Lasten kokemuksia perheestä, kodista ja menetyksistä*

Tiina Harjumaa (Lapin yliopisto): *Ylisukupolviset lapsuusmuistot menneisyysuhteen tulkitsijana ja rakentajana*

Helena Pennanen (Oulun yliopisto) & Kaisa Vehkalahti (Oulun yliopisto): *Tietosuoja, kulttuuriperintö ja pohjoinen nuoruus: tutkimuseettisten säännösten ristiaallokossa*

***

PE20. Materiaalisuus, muistot ja muutokset: Tutkimuskohteena hylätyt teollisuusympäristöt

Room: PR104

Chair: Tiina Äikäs (Oulun yliopisto)

Marika Hyttinen (Oulun yliopisto): *Pikisaaren pikiruukkiyhteisö murroksessa*

Noora Hemminki (Oulun yliopisto): *Tappeluita pajalla ja vapaalla – katsaus varhaisten teollisuusyhteisöjen harjoittamaan väkivaltaan*

Tiina Äikäs (Oulun yliopisto) & Timo Ylimaunu (Oulun yliopisto): *Tuhota vai suojella? Oulun historiallisten sahakohteiden perinnöllistyminen*

***

PE21. Mielisairaanhoido Suomessa: Tilat, hoidot, muistot, potilaan ja omaisen äänet

Room: TM113

Chair: Petteri Pietikäinen (Oulun yliopisto)

Kirsi Tuohela (Turun yliopisto): *Mielisairaiden perhehoito. Vallankumouksellinen ja unohdettu historia?*

Anu Rissanen (Jyväskylän yliopisto): *"Se kaikista schokkimuodoista on osoittautunut parhaaksi"*

Saara Jäntti (Jyväskylän yliopisto) & Anu Rissanen (Jyväskylän yliopisto): *"Ei yksin minun poikaani varten ole rakennettu suuria sairaaloita"*

***

PE22. Sotien vaikutukset arkeen ja paikallisyhteisöihin

Room: SÄ112

Chair: Hannu Heikkilä (Jyväskylän yliopisto)

Hannu Heikkilä (Jyväskylän yliopisto): *Merkityksellisiä kirjeitä merkityksellisiltä ihmisiltä – Evakkoon joutuneiden ystäväysten toisilleen lähettämät kirjeet toisen maailmansodan aikana ja sen jälkeen*

Katja Pyötsiä (Jyväskylän yliopisto): *Rauhankriisin alueellisuuden ilmeneminen maakuntalehdissä vuosina 1944–1949*

Riku Kauhanen & Olli Kleemola (Turun yliopisto): *Kulttuurit kohtaavat. Karjalaisten evakkojen sijoittuminen Suomen ruotsinkielisille alueille jatkosodan jälkeen*

***

PE23. Ei (sellaisenaan) kyllin hyvä kansalaiseksi?

Room: TA101

Chair: Vesa Puuronen (Oulun yliopisto)

Outi Ahonen (Jyväskylän yliopisto): *Karjalan kuurot evakot*

Merja Paksuniemi (Lapin yliopisto): *Riutula, maailman pohjoisin lastenkoti*

Marjo Laitala (Oulun yliopisto): *Pahantapaisten persoonallisuuden kaava*

***

PE24. Lähdeaineistot ja feminismin historia Suomessa 1960–1990-luvuilla

Room: SÄ126

Puheenjohtaja ja Commentator: Heidi Kurvinen (Turun yliopisto)

Arja Turunen (Jyväskylän yliopisto): *Tasa-arvonaisia? Yhdistys 9 uudelleentarkasteltuna*

Nina Nyman (Åbo Akademi): *Hur skapas feministiska arkiv?*

Hannah Yoken (University of Glasgow): *Kotimainen, pohjoismainen vai globaali aktivisti? Suomalaisen feminismin lähihistoriaa käsittelevä lähdeaineisto ruotsalaisissa ja tanskalaisissa arkistoissa*

***

PE25. Ruotsin ja Suomen yhteisen ajan historiografia I

Room: SÄ102

Chair: Petri Karonen (Jyväskylän yliopisto)

Commentator: Pertti Haapala (Tampereen yliopisto)

Katja Tikka (Helsingin yliopisto): *Varhaisimmat kauppakompaniat – kansallisromanttisista tulkinnoista nykypäivään*

Samu Sarviaho (Oulun yliopisto): *Muinaista ruotsalaista maata? – Pohjoiskalotin valtiollinen varhaishistoria ruotsalaisessa historiankirjoituksessa 1600- ja 1700-luvuilla*

Petteri Norring (Helsingin yliopisto): *Suurvalta-ajan valloitetut provinssit eli modernin Ruotsin ja Suomen synty*

***

PE26. Tanssikielto ja tunneilmasto toisen maailmansodan Suomessa

Room: PR126B

Chair: Marko Tikka (Tampereen yliopisto)

Marko Tikka (Tampereen yliopisto): *Tanssi rikoksena*

Seija-Leena Nevala (Tampereen yliopisto): *Tanssikiellon sukupuoli*

Ilari Taskinen (Tampereen yliopisto): *”Tuntemattomien” väliset kirjesuhteet ja moraalinen närkästys sota-ajan Suomessa*

***

PE27. Lasten tunteet kasvatuksessa 1920-luvulta 1950-luvulle

Room: PR126A

Chair: Pirjo Markkola (Tampereen yliopisto)

Commentator: Ville Vuolanto (Tampereen yliopisto)

Anna-Kaisa Ylikotila (Jyväskylän yliopisto): *Lasten tunteiden huomioiminen opettajankoulutuksessa sekä ammatissa 1920- ja 1930-luvuilla*

Lauri Julkunen (Jyväskylän yliopisto): *Tunteiden rooli 1920-luvun kristillisessä poikatyössä*

Antti Malinen (Tampereen yliopisto) & Mervi Kaarninen (Tampereen yliopisto): *Aili Konttinen lasten ja nuorten tunteiden kuvaajana*

***

PE28. Psykologia, aggressiot, mieli

Room: PR119

Chair: Katariina Parhi (Helsingin yliopisto)

Pekka Pietilä (University of Jyväskylä): *Embrace the inevitable? A discursive shift in history of psychiatry during the Decade of the Brain*

Annukka Sailo (Oulun yliopisto): *Sublimoinnista aivokirurgiaan ja nyrkkeilystä mallioppimiseen: Aggressiokontrolli 1970-luvulla*

Olli Siitonen (Helsingin yliopisto): *Tappamisen psykologia ja yhdysvaltalaisotilaiden kokemukset Vietnamin sodassa*

***

PE29. Space, emotions and power

Room: M101

Chair: Andrew Pattison (Oulun yliopisto)

Heini Hakosalo (Oulun yliopisto): *"Cheerfulness is the best remedy!" The significance and means of emotional regulation in institutional treatment of tuberculosis (Finland, c. 1900–55)*

Jessica McCandless (Tampere University): *Visions, Spaces and Emotion in Seventeenth-Century English Carmelite Cloisters*

Alejandro J. Gomez-del-Moral (University of Helsinki): *"The Winds of Change Are Coming": The supermarket and International Integration in Franco's Spain, 1956–1966*

***

PE30. Pakolaisuuden monikerroksiset tarinat

Room: L7

Chair: Seija Jalagin (Oulun yliopisto)

Commentator: Marianne Junila (Oulun yliopisto)

Alexi Huhta (Åbo Akademi): *Punapakolaisten poliittinen toiminta Pohjois-Amerikassa sisällissodan 1918 jälkeen*

Seija Jalagin (Oulun yliopisto): *Siirtolaiset ja pakolaiset Suomen historian yleisesityksissä 1945–2018*

Johanna Leinonen (Siirtolaisuusinstituutti): *Pakolaismatka kokemuksena, muistona ja metaforana*

***

Sessions 5: Friday 25.10. at 15:30—17:00

PE31. Age of Empires and Global History

Room: AT117

Chairs: Janne Lahti (University of Helsinki) & Rinna Kullaa (Tampere University)

Commentator: Gunlög Fur (Linneaus University)

Janne Lahti (University of Helsinki): *Global Intimacies: Settler Colonies and the Preoccupation with the Boundaries of the Everyday*

Rinna Kullaa (Tampere University): *Mediterranean Treaties and International Alliances between Empires in the 18th and 19th Century*

Andreas Enderlin (University of Vienna; JKU Linz): *The Emperor's Desk as the Mediator between the Empire and the Citizen and in between Vienna and the Global*

Markku Hokkanen (University of Oulu): *History of Medicine(s) in the Age of Empire: Global, Local, and Imperial?*

***

PE32. Kartat ja digitaaliset ihmistieteet

Room: SÄ126

Chair: Panu Savolainen

Antti Härkönen (Itä-Suomen yliopisto): *Spatiaalinen segregaatioanalyysi ja autonomian ajan lopun Viipurin uskonnolliset ryhmät*

Virpi Kivioja (Turun yliopisto): *Kylmän sodan kouluoppikirjojen Saksa-kuvia kartoittamassa*

Panu Savolainen (Turun yliopisto): *Kartat ja historiallisen tiedon rakentuminen*

***

PE33. Maailmaa muuttavat aatteet ja käsitteet III: Hyvinvointivaltio

Room: SÄ124

Chair: Topi Houni (Helsingin yliopisto)

Commentator: Pirjo Markkola (Tampereen yliopisto)

Elina Hakoniemi (Helsingin yliopisto): *Sivistyksellisen demokratian käsite osana sosiaalidemokraattista koulunuudistuspolitiikkaa*

Ilkka Kärrylä (Helsingin yliopisto): *Taloudellinen demokratia – reformipolitiikan unohdettu tavoite*

Aura Kostianen (Helsingin yliopisto): *Hyvinvointivaltion rikosoikeutta rakentamassa – lainsäädäntö yhteiskuntapolitiikan välineenä rikosoikeuskomitean (1972–1977) ajattelussa*

***

PE34. Oppineet, asiantuntijuus, elämänkaari

Room: PR105

Chair: Kaisa Harju (Oulun yliopisto)

Kirsi Kanerva (Turun yliopisto): *Tapaus Wilhelm Forsman: Mikrohistoriallinen tutkimus toimijuudesta ja sukulaisverkostoista 1800-luvun Etelä-Pohjanmaalla*

Katariina Lehto (Tampereen yliopisto): *Lääketieteellinen asiantuntijuus ja hyvät lääkeaineet 1700-luvun alussa: lääkäri Peter Elfvingin oppineisuus*

Olli Matikainen (University of Jyväskylä): *Sodan ja rauhan lääkäri. Artturi Nyysösen (1892–1973) lääkäriura*

***

PE35. Kylä, karja, talonpoika - paluu maataloushistorian perusteemoihin

Room: PR104

Chair: Sami Louekari (Suomen maatalousmuseo Sarka)

Hilja Solala (Tampereen yliopisto): *Hevosia, härkiä, vuohia – unohdetut kotieläimet historiallisissa lähteissä*

Riitta Mäkinen: *Talonpojan käsite ja sen käyttö Pohjoismaissa*

Kirsi Laine (Turun yliopisto): *Kyläyhteisö ja talonpojan valinnat*

***

PE36. Ruotsin ja Suomen yhteisen ajan historiografia II

Room: SÄ102

Chair: Petri Karonen (Jyväskylän yliopisto)

Commentator: Marja Jalava (Turun yliopisto)

Petteri Impola (Jyväskylän yliopisto) & Kenneth Partti (Jyväskylän yliopisto): *Suomalaiset ja ruotsalaiset historian väitöskirjat historiografisina ja bibliometrisinä tutkimuskohteina*

Miia Kuha (Jyväskylän yliopisto): *Sivistyshistoriaa vai kulttuuritiedettä? Keskustelu kulttuurihistoriasta Suomessa ja Ruotsissa 1880–1900*

Ilona Pikkanen (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura): *”Itse taistelun kulku ei ole aivan selvä”. 1590-luvun ja nuijasodan ruotsalais-suomalaiset tulkinnat ja niiden yhteenkietoutuminen n. 1900–1950*

***

PE37. Uusia näkökulmia Suomen taloushistoriaan

Room: SÄ112

Chair: Matti Salo (Oulun yliopisto)

Ilkka Nummela (Jyväskylän yliopisto): *Suomalaisen taloushistorian helmasyntejä*

Tuula Hockman: *Kuninkaat, ylimystö ja fransiskaanit – Turun hiippakunnan fransiskaanien talous*

Anitra Komulainen (Helsingin yliopisto): *Punapäähoma – tarua vai totta?*

***

PE38. Demokratian puolustajat? – Keskustaporvarillisia näkemyksiä oikeistoradikalismiin vuosiin

Room: L9

Chair: Jenni Karimäki (Turun yliopisto)

Juha Kolumäki (Turun yliopisto): *Vapaamieliset kansalaisvapauksia rajoittamassa*

Tuomas Rantala (Turun yliopisto): *Myötäilystä demokratian vartiointiin – Maalaisliitto ja Lapuanliike*

Petteri Systä (Turun yliopisto): *Tamperelainen teollisuuslobbari, lapuanliike ja horjuva demokratia*

***

PE39. Uutta poliittista historiaa – kuvia, toimintaa, politiikan kieltä

Room: TA101

Chair: Essi Jouhki (Oulun yliopisto)

Emilia Lakka (Jyväskylän yliopisto): *EU:n maahanmuuttopolitiikka suomalaisten eurovaaliehdokkaiden vaalikonevastauksissa 2009–2019*

Juho Ovaska (Turun yliopisto): *Parlamentarismia ja kassakaappisopimuksia: Hallitusneuvottelut ja hallitusten muodostaminen Suomessa vuosina 1979–1991*

***

PE40. Health History in Modern Finland

Room: TM113

Chair: Ritva Kylli (Oulun yliopisto)

Commentator: Heiner Fangerau (University of Düsseldorf)

Heini Hakosalo (University of Oulu): *Big health data at the service of historical research – preliminary observations*

Jarmo Peltola (Tampere University) & Sakari Saaritsa (University of Helsinki): *Typhoid for all: The determinants of unequal responses to a shared waterborne health shock during the Great Typhoid Epidemic of the city of Tampere, 1916*

Hanna Kuusi (University of Helsinki): *Senses of Danger – Miners' Experiences and Occupational Safety in 1930–60's Finland*

***

PE41. Laskennallinen sotahistoria: Sotasampo ja Sotasurmat 1914–1922

Room: PR126B

Chair: Eero Hyvönen (Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto)

Eero Hyvönen (Helsingin yliopisto, Aalto-yliopisto): *Sotasampo: linkitetyn datan hyödyntäminen sotahistoriallisen tiedon julkaisussa ja käytössä*

Reijo Nikkilä (Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys) & Mikko Koho (Aalto-yliopisto): *Sotavankitietokannan kehittäminen ja julkaiseminen linkitettynä datana Sotasammossa*

Ilkka Jokipii (Kansallisarkisto) & Heikki Rantala (Helsingin yliopisto): *Suomen Sotasurmat 1914–1922 -aineistot ja niiden laskennallinen käyttö tutkimuksessa*

Markku Mäenpää (Kansallisarkisto) & Tomi Ahoranta (Kansallisarkisto): *Koneellisen tekstintunnistuksen mahdollisuuksia. Case: sotapäiväkirjat 1939–1945*

PE42. Esimodernit ja modernit toimijat 1800-luvun suomalaisessa yhteiskunnassa

Room: PR126A

Chair: Tarja-Liisa Luukkanen (Helsingin yliopisto)

Tarja-Liisa Luukkanen (Helsingin yliopisto): *Elias Lönnrot ja yhteiskunnan uudenaikaistuminen*

Niina Hämäläinen (Suomalaisen Kirjallisuuden Seura): *Kalevala ja moderni puhe*

Eija Stark (Åbo Akademi): *Sivilisaatioprosessi ja kansankulttuurin kaupallistuminen*

***

PE43. Perhe, seurapiiri ja verkosto yhteiskunnallisen vallankäytön mahdollistajana

Room: PR119

Puheenjohtaja ja Commentator: Ulla Ijäs (Turun yliopisto)

Reetta Hänninen (Helsingin yliopisto): *Elävältä poltettu leski – Maissi Erkkö vallan syrjässä*

Eeva Kotioja (Helsingin yliopisto): *Rakas veli, parahin sisar – naimattomien sisarusten suhteet 1800-luvun lopun Suomessa*

Reetta Eiranen (Tampereen yliopisto): *Sukuverkostot ja avioliittostrategiat yliopistoperheessä*

Saara Hilpinen (Helsingin yliopisto): *Valtaperheiden dandyt*

***

PE44. Henkinen maanpuolustus poliittisena ilmiönä 1960-luvulta kylmän sodan päättymiseen

Room: M101

Chair: Teemu Häkkinen (Jyväskylän yliopisto)

Johanna Rainio-Niemi (Turun yliopisto): *Kansallisen ajattelun murroskohdat, ideologinen kylmä sota ja henkisen maanpuolustuksen "perusarvot" toisen maailmansodan jälkeisessä Suomessa*

Juho Saksholm (Jyväskylän yliopisto): *Henkinen maanpuolustus, Sadankomitea ja opiskelijaliikkeet: isänmaallisuuden määrittelykamppailut 1960-luvun keskusteluissa*

Teemu Häkkinen (Jyväskylän yliopisto): *Henkinen maanpuolustus ja maanpuolustustahto poliittisissa keskusteluissa n. 1970-luvulta kylmän sodan päättymiseen*

***

PE45. Valokuvan rooli kriiseissä ja konflikteissa

Room: L7

Chair: Olli Kleemola (Turun yliopisto)

Commentator: Antero Holmila (Jyväskylän yliopisto)

Olli Kleemola (Turun yliopisto): *Suomen historian kuvalliset tarinat ja niiden kipupisteet*

Silja Pitkänen (Jyväskylän yliopisto): *Neuvostoliiton ja Saksan valokuvapropaganda 1930-luvulla*

Timo Särkkä (Jyväskylän yliopisto): *Lahjomaton Kodak: Valokuvat kolonialismin tutkimuksen lähteinä*

***

Sessions 6: Saturday 26.10. at 09:00—10:30

LA1. Historiasta tuotteeksi – palvelumuotoilusta uutta historiatietoisuuden lisäämiseksi

Room: SÄ126

Chair: Laura Kolbe (Helsingin yliopisto)

Laura Kolbe (Helsingin yliopisto): *Kaupunkihistoriaa kävellen ja näytellen – muisti, muistaminen ja genius loci*

Jyrki Paaskoski (Helsingin yliopisto): *Matkamiesten tarinoita – Punkaharjun historialliset kävijät uusien matkailuelämyksien tuottajina*

Panu Savolainen (Turun yliopisto): *Virtuaaliset sovellukset ja kokemukset historian tuotteistamisessa – esimerkkinä 1800-luvun alun Turku*

Jan Fast (Helsingin yliopisto): *Leirejä, taistelupaikkoja ja sotavainajia – Hankoniemen toisen maailmansodan konfliktiarkeologinen tutkimus näyttelytoiminnan, matkailun ja kouluopetuksen näkökulmasta*

***

LA2. Kansalliskirjaston sanomalehtiaineistot digitaalisissa ihmistieteissä

Room: SÄ124

Chair: Jussi-Pekka Hakkarainen (Kansalliskirjasto)

Mila Oiva (Turun yliopisto): *Tekstin uudelleenkäyttö ja uutisten leviäminen*

Hannu Salmi & Asko Nivala (Turun yliopisto): *Käsitehistoriallinen louhinta sanomalehtiaineistosta*

Mikko Tolonen (Helsingin yliopisto): *Sanomalehtien materiaalisuus ja aatehistorian tutkimus*

***

LA3. Vaatteet, ulkoasu ja pukeutuminen historiantutkimuksen kohteena ja lähteenä

Room: PR104

Chair: Arja Turunen (Jyväskylän yliopisto)

Arja Turunen (Jyväskylän yliopisto): *Pukeutumisen historian tutkimus Suomessa Säädyllyistä ja säädyttöntä -artikkelikokoelman valossa*

Seija-Leena Nevala (Tampereen yliopisto): *Lottapuku kokemuksena*

Merja Uotila (Jyväskylän yliopisto): *Talonpoikaismiehen pukeutuminen aseman ja varallisuuden ilmentäjänä 1830-luvun Suomessa*

***

LA4. Neuroosi, stressi ja psykosomatiikka Suomen sodanjälkeisessä lääketieteessä ja psykiatriassa

Room: SÄ112

Chair: Heini Hakosalo (Oulun yliopisto)

Eve Hyrkäs (Oulun yliopisto): *'Uusi' psykosomatiikka – rajanvetoa terveyteen ja tavallisuuteen*

Mikko Myllykangas (Oulun yliopisto): *Suomalaisen lääketieteellisen keskustelun stressaantuminen*

Petteri Pietikäinen (Oulun yliopisto): *Neuroosin muutos hermoheikkoudesta psyykkiseen ja psykosomaattiseen häiriöön 1800-luvun lopulta 1950-luvun puoliväliin*

***

LA5. Pohjoista sotilasryrittäjyyttä – yksityisten ja julkisten toimijoiden vuorovaikutus Ruotsin armeijan huollossa 1600- aja 1700-luvuilla

Room: SÄ118

Chair: Anu Lahtinen (Helsingin yliopisto)

Jaakko Björklund (Helsingin yliopisto): *Ruotsalaisten upseereiden luotonanto ja lainauskäytännöt Inkerin sodassa 1609–1617*

Sampsa Hatakka (Helsingin yliopisto): *Yksityisten toimijoiden rooli osana kruunun makasiinijärjestelmää Viaporin rakennuskaudella (1748–1756)*

Juha-Matti Granqvist (Helsingin yliopisto): *Porvarit linnoituksen huoltajina 1700-luvun lopun Helsinki-Viaporissa*

***

LA6. Suomen ympäristöhistoria 1700–2000 I

Room: SÄ110

Chair: Esa Ruuskanen (Oulun yliopisto)

Matti Salo (Oulun yliopisto): *Suomen kaivosteollisuuden kasvu ja keskeiset ympäristövaikutukset 1900-luvulla*

Paula Schönach (Helsingin yliopisto): *Kaksi vuosisataa kaupungistumisen ympäristöhistoriaa Suomessa*

Ritva Kylli (Oulun yliopisto): *Arktisen ympäristön muutos ja alkuperäiskansat*

***

LA7. Uuden ajan alun lähteistä ja lähteillä

Room: SÄ105

Chair: Maija Kallinen (Oulun yliopisto)

Taina Saarenpää (Turun yliopisto): *Lähteiden julkaisemisen jatkumo*

Lauri Uusitalo (Tampereen yliopisto): *Espanjalaisten ja alkuperäiskansojen välinen vuorovaikutus ja siirtomaayhteiskunnan synty Popayánin kuvernöörikunnassa 1540–1615*

Katinka Sarjanoja (Tampereen yliopisto): *Myötävannominen 1600-luvun siveysrikosoikeudenkäynneissä*

***

LA8. Rajat ja liikkuvuus – yhteiskunnalliset rajat ja niiden ylittäminen 1700–1800 -luvun Suomessa

Room: SÄ102

Chair: Maare Paloheimo (Greifswaldin yliopisto, Jyväskylän yliopisto)

Ulla Ijäs (Turun yliopisto): *Eliittiin kuuluminen 1700–1800-luvun vaihteen itäisen Suomenlahden kaupungeissa*

Maare Paloheimo (Greifswaldin yliopisto, Jyväskylän yliopisto): *Taloudelliset ja uskonnolliset rajat 1820-luvun lopun Helsingissä*

Piia Einonen (Jyväskylän yliopisto): *Juutalainen ”käsityöläismestari” ja ammatinharjoituksen rajat 1800-luvun alkuvuosikymmenten Viipurissa*

Teemu Korpijärvi (Itä-Suomen yliopisto): *Kirjalliset rajat – Eurooppalaisen kuvitelmakirjallisuuden varhainen reseptio*

***

LA9. 'Practice revolt': Towards pragmatist and pragmatist philosophy of historiography

Room: PR126B

Chair: Jouni-Matti Kuukkanen (University of Oulu)

Georg H. Gangl (University of Oulu): "Things, Wars, and Revolutions: On different types of historiographies and their philosophical underpinnings."

Ilkka Lähteenmäki (University of Oulu): "Practices of Presentation in Multimedia-age: Academic and popular history"

Jouni-Matti Kuukkanen (University of Oulu): "Historiographical Knowledge as Claiming Correctly"

Juha Isotalo (University of Turku): Herodotus and Hayden White: Historiographical Narrative Theory Applied to Classical History

***

LA10. Puhuvien koneiden historiaa – Älyn ja keinoälyn vuorovaikutusta todellisuudessa ja fiktiossa

Room: PR126A

Puheenjohtaja ja Commentator: Pertti Grönholm (Turun yliopisto)

Tiina Männistö-Funk (Chalmers University of Technology, Turun yliopisto): *Puhuvien koneiden tulemisen pitkä historia*

Pertti Grönholm (Turun yliopisto): *Laulavat koneet musiikissa: Uuden maailman airueita, tulevaisuuden painajaisia ja tekniikan arkipäiväistämistä*

Kimi Kärki (Turun yliopisto): *Tieteiselokuvien tekoäly ja transhumanistinen ekologia*

***

LA11. Seksuaalisuuden historiallisia kokemuksia ja muuttuvia normeja

Room: PR119

Puheenjohtaja ja Commentator: Riikka Taavetti (Helsingin yliopisto)

Rose-Marie Peake (Helsingin yliopisto): *Prostituutio, katolinen kirkko ja yläluokka 1600-luvun Pariisissa*

Matleena Frisk (Helsingin yliopisto): *Esiarviollisten heteroseksuaalisten suhteiden muuttuvat normit Suomessa 1940-luvulta 1970-luvulle*

Tuula Juvonen (Turun yliopisto): *Liikkeellä oleva seksuaalisuus tai sukupuoli historiallisen todistamisen ongelmana*

***

LA12. Pyöreän pöydän keskustelu: Gorbatshevian vierailu Oulussa

Room: PR102

Chair: Pia Koivunen (Turun yliopisto)

Juha-Matti Ritvanen (Turun yliopisto), Ulla Aatsinki (Tampereen yliopisto)

***

LA13. Pyöreän pöydän keskustelu: Puolueet historiantutkimuksen kohteena

Room: PR101

Chair: Kati Katajisto (Helsingin yliopisto)

Sari Aalto (Helsingin yliopisto), Jenni Karimäki (Turun yliopisto), Vesa Vares (Turun yliopisto), Kati Katajisto (Helsingin yliopisto)

Sessions 7: Saturday 26.10. at 13:30—15:00

LA14. Suomen ympäristöhistoria 1700–2000 II

Room: SÄ110

Chair: Paula Schönach (Helsingin yliopisto)

Kari Väyrynen (Oulun yliopisto): *Suomalaisen ympäristöajattelun suuntaviivoja valistuksesta nykyaikaan*

Esa Ruuskanen (Oulun yliopisto) & Jarno Valkonen (Lapin yliopisto): *Suomalainen jäte ja kulutuskulttuurin kiihdyttämien*

Tanja Riekkinen (Oulun yliopisto): *Fossiiliriippuvuuden kasvu ja syventyminen*

Miina Kaarkoski (Jyväskylän yliopisto): *Suomi ja kansainvälinen ympäristöyhteistyö*

***

LA15. Tulevaisuus, toivo ja epätoivo esimodernissa maailmassa

Room: SÄ112

Chair: Ville Vuolanto (Tampereen yliopisto)

Antti Lampinen (Suomen Ateenan-instituutti): *Turha toivo? Huono ajoitus ja toivon harhaisuus antiikin kreikankielisessä historiakirjoituksessa*

Sanna Joska (Kansallisarkisto): *Toivoa vai epätoivoa? Lapsen kuoleman kohtaaminen keisariajan Roomassa*

Jenni Kuuliala (Tampereen yliopisto): *Paraneminen vai kuolema? Toivo myöhäiskeskiajan ihmeissä*

***

LA16. Asiantuntijuus ja modernisaatio

Room: SÄ118

Chair: Annukka Sailo (Oulun yliopisto)

Jouni Ahmajärvi (Helsingin yliopisto): *30-luvun sosiaalipolitiikka: yhteiskuntaluokat ja sosiaalinen liike Eino Kuusen tutkimuksissa*

Heli Valtonen (Jyväskylän yliopisto) & Jari Eilola (Jyväskylän yliopisto): *Lapset ja perhe 1800- ja 1900-luvun taitteen asiantuntijavallan diskursseissa*

Mona Mannevuori (Turun yliopisto): *Epäplastillisesta plastiseksi: työväestön hermoenergian rationalisointi Suomessa 1944–1952*

***

LA17. Näyttelyhankkeita ja kuvia

Room: PR104

Chair: Marianne Junila (Oulun yliopisto)

Pia Koivunen (Turun yliopisto): *Megatapahtumien isännöinnin politiikka. Tapaus Moskovan expo 1967*

Anssi Halmesvirta (Jyväskylän yliopisto): *”Afrikkalainen” ja ”kiinalainen” Suomessa 1926–1928*

Leena Valkeapää (Jyväskylän yliopisto): *Tutkimusretket ja kuvadokumentointi 1800-luvun lopun Suomessa*

***

LA18. Suomalais-venäläisiä kulttuuri- ja tiedesuhteita 1820–1930

Room: SÄ105

Chair: Kristiina Kalleinen (Helsingin yliopisto)

Kristiina Kalleinen (Helsingin yliopisto): *Mineralogi ja geologi Nils Nordenskiöldin tieteelliset kontaktit ja matkat Venäjälle 1820-luvulta 1860-luvulle*

Timo Salminen (Helsingin yliopisto): *Suomalaisten arkeologien yhteydet Venäjälle ja Neuvostoliittoon 1870–1930 -luvuilla*

***

LA19. Sosiaalityön eletty ja kerrottu kokemus

Room: SÄ102

Chair: Pirjo Markkola (Tampereen yliopisto)

Commentator: Kaisa Vehkalahti (Oulun yliopisto)

Johanna Annola (Tampereen yliopisto): *Työpaikkana köyhäintalo ja kunnalliskoti: eletty johtajuus 1890–1940*

Antti Malinen (Tampereen yliopisto): *Lastensuojelun työntekijöiden tunteiden hillinnän ongelmista käyty keskustelu 1940- ja 50-luvun Suomessa*

Minna Harjula (Tampereen yliopisto): *Eletty ja muisteltu sosiaalityö 1940–2000*

***

LA20. Historian poliittinen käyttö neuvostokarjalaisessa retoriikassa

Room: PR126B

Chair: Anna Laakkonen (Itä-Suomen yliopisto)

Aki Aunala (Jyväskylän yliopisto): *Pakanamaailma sivistyksen sivussa: neuvostopropaganda Venäjän Karjalassa 1918–1922*

Anna Laakkonen (Itä-Suomen yliopisto): *Neuvosto-Karjalan suomalaisten identiteettipolitiikka Punaisessa Karjalassa 1920–1937*

Takehiro Okabe (Helsingin yliopisto): *Writing the Kalevala Past in the Karelo-Finnish Republic: Discussion on the “History of the Karelo-Finnish SSR” from 1946 to 1956*

***

LA21. Digital parliamentary sources and historical conceptual transformations

Room: PR126A

Chair: Jani Marjanen (University of Helsinki)

Joris van Eijnatten (Utrecht University) & Pasi Ihalainen (University of Jyväskylä): *From confessional nationalism to ecumenical internationalism: The reception of Christian (inter)nationalism in British, Dutch and Swedish parliamentary debates*

Matti La Mela (Aalto University): *Nordic allemansrätten in the digital documents of the Parliament of Finland*

***

LA22. Liikkuvuus ja verkostoituminen Pohjois-Suomessa 1800- ja 1900-luvuilla

Room: PR119

Chair: Matti Leiviskä (Oulun yliopisto)

Kimmo Oikarinen (Oulun yliopisto): *Kainuun kruununmetsätorppa-asutus*

Ulla Aatsinki (Tampereen yliopisto): *Pohjoisen verkostot ja vuoden 1918 aatteellisen perinnön jatkuvuus*

Hanna Honkamäkilä (Oulun yliopisto): *ASLA-Fulbright-ohjelma Suomessa: Tieteellisen yhteistyön vaikutus Oulun yliopiston kehitykseen*

***

LA23. Pyöreän pöydän keskustelu: Muuttoliike ja mielikuvien politiikka

Room: PR102

Chairs: Jussi Laine (Itä-Suomen yliopisto) & Noora Kotilainen (Helsingin yliopisto)

Osallistujat:

Olga Davidova-Minguet (Itä-Suomen yliopisto), Miika Tervonen (Siirtolaisinstituutti), Ilkka Liikanen (Itä-Suomen yliopisto), Pauli Kettunen (Helsingin yliopisto)

***